

Zadania domowe z Analizy IR. Seria 1. 12.10.2014

Zadania oznaczone ★ uważam za ważniejsze. (KG)

1. ★ Wyznaczyć i narysować zbiory

$$P = \bigcup_{t \in [0,1]} A_t, \quad Q = \bigcap_{t \in [0,1]} A_t \quad \text{dla} \quad A_t = [t, 2t + 1] \times [-t, t + 1]$$

2. Niech $n \in \mathbb{N}$. Wykazać, że jeśli $a_1 < a_2 < \dots < a_n$, $b_1 < b_2 < \dots < b_n$, oraz ciąg (b'_1, \dots, b'_n) różni się od ciągu (b_1, \dots, b_n) jedynie kolejnością, to $\sum_{k=1}^n a_k b_k > \sum_{k=1}^n a_k b'_k$.

3. Niech (x_n) będzie ciągiem określonym następującymi warunkami: $x_1 = 0$, $x_{n+1} = \frac{5}{4-x_n}$. Wykazać (na przykład indukcyjnie), że

$$\forall n \in \mathbb{N} \quad x_{2n} = \frac{5 - x_n^2}{4 - 2x_n}.$$

4. ★ Dowieść, że liczby Fibonacciego, zdefiniowane rekurencją $F_0 = F_1 = 1$, $F_{n+1} = F_n + F_{n-1}$ mogą być otrzymane ze wzoru

$$F_n = \sum_{k=0}^{n-1} \binom{n-k}{k}.$$

Należy pamiętać, że $\binom{n-k}{k} = 0$ zawsze jeśli $n-k < k$. Z definicji, dla $m > k$ $\binom{m}{k} = \frac{m(m-1)\dots(m-k+1)}{k!}$.

5. Ile jest podzbiorów $P \subset \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12\}$ spełniających warunek

$$\forall k, l \in P \quad |k - l| > 1 \text{ lub } k = l.$$

6. ★ Niech R i Q będą relacjami równoważności w zbiorze X . Czy $R \cup Q$, $R \cap Q$ są relacjami równoważności?

7. ★ Niech r będzie relacją z A do B i q relacją z B do C . Definiujemy złożenie $q \circ r$ tych relacji jako relację z A do C daną następującym warunkiem: $a \in A$ jest w relacji $q \circ r$ z $c \in C$ wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje $b \in B$ takie, a jest w relacji r z b i b jest w relacji q z c . Czy złożenie relacji równoważności jest relacją równoważności?

8. ★ Wykazać, że $n! \leq \left(\frac{n+1}{2}\right)^n$ dla $n \in \mathbb{N}$.

9. Dla jakich $n \in \mathbb{N}$ zachodzą nierówności: $2n + 1 < 2^n$; $3n^3 + 1 < 2^n$; $n! < 2^{\frac{n(n-1)}{2}}$; $(2n - 1)!! \leq 2^{n-2} n!$?

10. Niech $a_1, a_2, \dots, a_{100} \in \mathbb{R}$ — dane liczby, $s := |a_1 + a_2 + \dots + a_{100}|$. Dowieść, że istnieje permutacja b_1, b_2, \dots, b_{100} liczb a_1, \dots, a_{100} , taka że $|b_1| \geq \frac{1}{100}s$, $|b_1 + b_2| \geq \frac{2}{100}s$, $|b_1 + b_2 + b_3| \geq \frac{3}{100}s, \dots, |b_1 + b_2 + \dots + b_{99}| \geq \frac{99}{100}s$.

11. Uprościć warunek:

(a) $A \cup B \subset A \cup (B \cap C)$; (b) $(A \cap B) \cup (C \cap B) = B$; (c) $(A \cup B) \setminus C = (A \setminus C) \cup B$;
 (d) $(A \cup B) \setminus (B \cap C) = A \cap C$; (e) $(A \cup B \cup C) \setminus (A \cup B) = C$; (f) $A \setminus B = B \setminus A$; (g) $A \cap B = (A \cup C) \cap (B \setminus C)$.

12. ★ Wykazać, że dla dowolnych zbiorów A, B, C, D zachodzą równości:

(a) $(A \setminus B) \cup C = [(A \cup C) \setminus B] \cup (B \cap C)$; (b) $(A \setminus B) \cap (C \setminus D) = (A \cap C) \setminus (B \cup D)$;
 (c) $A \setminus (B \cup C \cup D) = ((A \setminus B) \setminus C) \setminus D$; (d) $A \setminus [B \setminus (C \setminus D)] = (A \setminus B) \cup (A \cap C \setminus D)$.

13. Niech $A \div B := (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$ (różnica symetryczna zbiorów). Wykazać, że: działanie \div jest przemienne i łączne; $(A \div B) \cap C = (A \cap C) \div (B \cap C)$; $A \div A = \emptyset$; $A \div \emptyset = A$; $A_1 \div A_2 \div \dots \div A_n = \{x \in X : x \text{ należy do nieparzystej liczby zbiorów } A_1, \dots, A_n\}$. Wyrazić sumę i różnicę mnogościową zbiorów poprzez operacje \cap i \div .

14. Wykazać, że odwzorowanie $f : \mathbb{R}_+ \times \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{R}_+ \times \mathbb{R}$, $f(x, y) := (x + y, \frac{1}{x} - \frac{1}{y})$, jest bijektywne, wyliczyć f^{-1} .

15. (★ - wybrane) Wyliczyć:
- (a) $\bigcup_{n=1}^{\infty} \left[\frac{3}{n}, \frac{4}{n} \right]$; (b) $\bigcap_{n=1}^{\infty} \left[\frac{n}{n+1}, \frac{5}{n} + \frac{n}{10} \right]$; (c) $\bigcup_{r \in \mathbb{R}} \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : (x_1 - r)^2 + (x_2 + 2r)^2 \leq r^2 + 1\}$;
 (d) $\bigcap_{n=1}^{\infty} ([0, n] \cup [n^2, \infty[)$; (e) $\bigcup_{t \in [2, 3]} A_t$ oraz $\bigcap_{t \in [2, 3]} A_t$, gdzie $A_t := [t, 2t] \times [-t, t]$;
 (f) $\bigcup_{n=1}^{\infty} \left[\frac{n}{(n+1)^2}, \frac{1}{n+1} \right]$; (g) $\bigcap_n A_n$, $\liminf A_n := \bigcup_n \bigcap_{k \geq n} A_k$, $\limsup A_n := \bigcap_n \bigcup_{k \geq n} A_k$ i $\bigcup_n A_n$, jeśli $A_n := \left[\frac{n(-1)^n}{n+1}, \frac{2n}{n+1} \right]$ dla $n \in \mathbb{N}$.
16. Niech $A_n \subset X$, $A'_n := X \setminus A_n$. Wykazać, że $(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n) \cap \bigcap_{n=1}^{\infty} (\bigcup_{k < n} A_k \cup \bigcup_{k \geq n} A'_k) = \bigcup_{n=1}^{\infty} (A_n \setminus A_{n+1})$.
17. Obliczyć $\bigcap_n A_n$, $\liminf A_n := \bigcup_n \bigcap_{k \geq n} A_k$, $\limsup A_n := \bigcap_n \bigcup_{k \geq n} A_k$ i $\bigcup_n A_n$, jeśli $A_n := \left[\frac{1}{n} + Q\left(\frac{n}{3}\right), \frac{3n+1}{2n-1} \right]$ dla $n \in \mathbb{N}$, gdzie $Q(x) := x - E(x)$.
18. Dla $s \geq 0$ oznaczmy $K_s := \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + (y-s)^2 \leq s\}$. Wykazać, że mają miejsce następujące zawierania: $\{(x, y) : y \geq x^2\} \subset \bigcup_{s \in \mathbb{N}} K_s \subset \bigcup_{s \in]0, \infty[} K_s = \{(x, y) : y \geq x^2 - \frac{1}{4}\}$.
19. Określmy następujące podzbiory \mathbb{R}^3 : $S := \{(x, y, z) : (x^2 + y^2 > 0, z = \frac{2xy}{x^2 + y^2}) \text{ lub } (x = y = 0, |z| \leq 1)\}$, $S_1 := \{(x, y, z) : |z| \leq 1, y = \frac{z}{1 + \sqrt{1 - z^2}} x\}$, $S_2 := \{(x, y, z) : |z| \leq 1, x = \frac{z}{1 + \sqrt{1 - z^2}} y\}$. Dowieść, że $S = S_1 \cup S_2$ oraz wyznaczyc $S_1 \cap S_2$.
20. ★ Niech X będzie zbiorem nieprzeliczalnym, a $f : X \rightarrow]0, \infty[$ — dowolną funkcją. Wykazać, że istnieje $n \in \mathbb{N}$ oraz parami różne elementy $x_1, \dots, x_n \in X$, takie że $f(x_1) + \dots + f(x_n) > 100$.
21. ★ Wykazać, że $\bigcap (A_n \cup B_n) \supset (\bigcap A_n) \cup (\bigcap B_n)$. Znaleźć przykład, gdy nie ma równości. Pokazać, że w przypadku, gdy oba ciągi są *zstępujące* (tzn. $\forall n \in \mathbb{N} : A_{n+1} \subset A_n, B_{n+1} \subset B_n$), powyższa inkluzja przechodzi w równość.
22. Niech $\emptyset \neq X$ będzie zbiorem skończonym oraz $f : X \rightarrow X$. Wykazać, że:
- (a) $R := \{(x, y) \in X \times X : \exists k, l \in \mathbb{N} : f^k(x) = f^l(y)\}$ jest relacją równoważności w X ;
 (b) zbiór $X_0 := \bigcap_{k \in \mathbb{N}} f^k(X)$ jest niepusty, $f(X_0) = X_0$ oraz $f|_{X_0} : X_0 \rightarrow X_0$ jest bijekcją;
 (c) każda orbita $f|_{X_0}$ zawiera się w jednej z klas relacji R i każda z klas relacji R zawiera dokładnie jedną orbitę. Zatem $|X/R|$ jest liczbą cykli permutacji $f|_{X_0}$.
23. ★ Sprawdzić, że dana relacja jest relacją równoważności w R . Opisać jej klasy równoważności i narysować odpowiadający jej podzbiór $S \subset R \times R$. Znaleźć funkcję $f : R \rightarrow R$, której poziomice są klasami równoważności:
- (a) $x \sim y \iff (x - y)(1 - xy) = 0$; (b) $x \sim y \iff (x = y \text{ lub } x = -y \in [-1, 1] \text{ lub } |x| + |y| = 1)$;
 (c) $x \sim y \iff (x = y \text{ lub } \exists n \in \mathbb{Z} : x, y \in [2n - 1, 2n])$; (d) $x \sim y \iff (x - y \in \mathbb{Z} \text{ lub } x + y + \frac{1}{2} \in \mathbb{Z})$.
24. Niech $I \subset \mathbb{R}$ będzie symetrycznym względem 0 przedziałem, a $X := \mathbb{R} \times I$. Sprawdzić, że relacja $(x, y) \sim (x', y') \iff [x' - x \in \mathbb{Z}, y' = (-1)^{x' - x} y]$ jest równoważnością w X . Zbiór X/\sim nazywa się *wstęgą Möbiusa* – dlaczego?
25. Niech R będzie dowolną relacją w zbiorze $\{-1, 0, 1\}$. Określmy funkcję $d_R : \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ wzorem:
- $$d(x, y) := \begin{cases} \|x - y\|, & \text{gdy } (\text{sgn } x_1, \text{sgn } y_1) \in R \\ \|x\| + \|y\| & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}, \text{ gdzie } \|x\| := \sqrt{x_1^2 + x_2^2} \text{ dla } x \in \mathbb{R}^2.$$
- Wykazać, że: (a) $[d_R(x, y) = 0 \iff x = y] \iff R$ jest zwrotna; (b) $[d_R$ jest symetryczna, tzn. $d_R(x, y) = d_R(y, x) \forall x, y \in \mathbb{R}^2] \iff R$ jest symetryczna; (c) d_R spełnia nierówność trójkąta $\iff R$ jest przechodnia. Zatem: d_R jest metryką w $\mathbb{R}^2 \iff R$ jest relacją równoważności. (d_R ma nazwę “metryka-rzeka” – dlaczego?).
26. ★ Niech R będzie relacją równoważności w X oraz $X_0 \subset X$. Wykazać, że $(X_0 \text{ jest sumą pewnych klas równoważności } R) \iff (\forall x, y \in X : [x \in X_0, (x, y) \in R] \Rightarrow y \in X_0)$.
27. ★ Dane są odwzorowania $\alpha : X \rightarrow Y, \beta : Y \rightarrow Z, \gamma : Z \rightarrow W$. Wykazać, że: $[\beta \cdot \alpha \text{ injektywne}] \Rightarrow \alpha \text{ injektywne}$; $[\beta \cdot \alpha \text{ surjektywne}] \Rightarrow \beta \text{ surjektywne}$; $[\beta \cdot \alpha \text{ i } \gamma \cdot \beta \text{ są bijekcjami}] \Rightarrow \alpha, \beta \text{ i } \gamma \text{ również są bijekcjami}$.
28. ★ Niech $\alpha : X \rightarrow Y, \beta : Y \rightarrow X, \gamma : X \rightarrow X$. Wykazać, że: $\alpha \text{ jest injektywne} \iff \forall A \subset X : A = f^{-1}(f(A))$; $\alpha \text{ jest surjektywne} \iff \forall B \subset Y : B = f(f^{-1}(B))$; $[\alpha \cdot \gamma = \alpha, \alpha \text{ injektywne}] \Rightarrow \gamma = \text{id}_X$; $[\gamma \cdot \beta = \beta, \beta \text{ surjektywne}] \Rightarrow \gamma = \text{id}_X$; $[\alpha \cdot \beta \text{ injektywne, } \beta \text{ surjektywne}] \Rightarrow \alpha \text{ injektywne}$; $[\beta \cdot \alpha \text{ surjektywne, } \beta \text{ injektywne}] \Rightarrow \alpha \text{ surjektywne}$; $[\forall x \in X : \exists n \in \mathbb{N} : \underbrace{\gamma \cdot \dots \cdot \gamma}_n(x) = x] \Rightarrow \gamma \text{ jest bijektywne}$.

29. Opisać poziomice i zbiór wartości odwzorowania: $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}, f(n) := E(\frac{2n-1}{3})$; $f:]0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}^2, f(t) := (t+t^{-1}, t-t^{-1})$; $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}, f(z) := az + \bar{z}$, gdzie $a \in \mathbb{C}$ jest ustaloną liczbą, taką że $|a| = 1 \neq -a$; $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2, f(t) := (\frac{1}{1+t^2}, \frac{t}{1+t^2})$; $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}, f(n) := 2n^2 - 3n + 1$; $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) := \sqrt{x^2 + y^2} - y$.
30. Która z dwu liczb jest większa: $\sqrt[10000]{10001}$, czy $\sqrt[9999]{10000}$? *Wskazówka: nierówność Bernoulliego.*
31. Dowieść, że dla $x, y \in \mathbb{R}$ mamy: $E(x) + y \geq 0 \iff x + E(y) \geq 0$. Podać przykłady pokazujące, że zastępując tu nierówności \geq nierównościami $>$ lub \leq otrzymamy zdania fałszywe. Dowieść, że $y \geq E(x) \iff E(y) > x - 1$.
32. Niech $E(x) :=$ (maksymalna liczba całkowita $\leq x$). Narysować wykresy funkcji $\mathbb{R} \ni x \mapsto E(x) \in \mathbb{R}$ oraz $\mathbb{R} \ni x \mapsto E(x) - 3E(\frac{x}{3}) \in \mathbb{R}$. Wyprowadzić wzory: (a) $0 \leq E(x+y) - E(x) - E(y) \leq 1$; (b) $E(\frac{1}{n}E(nx)) = E(x)$ dla $n \in \mathbb{N}$; (c) $\sum_{k=0}^{n-1} E(x + \frac{k}{n}) = E(nx)$; (d) $\sum_{n=1}^N E(\frac{x}{2^n} + \frac{1}{2}) = E(x)$, jeśli liczba $N \in \mathbb{N}$ jest dostatecznie duża.
33. Wykazać, że dla $m, n \in \mathbb{N}$: (a) jeśli $m < n$, to $\sqrt[m+1]{n+1} < \sqrt[n]{n}$; (b) jeśli $m \geq n(n-1)$, to $\sqrt[m+1]{n+1} > \sqrt[n]{n}$. *Wskazówka: nierówność Bernoulliego.*
34. Wykazać, że: $\frac{2n}{2n-1} \leq \sqrt[n]{2} \leq \frac{n+1}{n}$ dla $n \in \mathbb{N}$ (nierówność Bernoulliego); (b) $2^n > n^{50}$ dla $n \geq 450$.
35. Wykazać, że: $|x| < 1, |y| < 1 \Rightarrow |\frac{x-y}{1-xy}| < 1$; $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} < \sqrt{n}, n \in \mathbb{N}$; $\frac{1}{\sqrt{4n+1}} < \frac{(2n-1)!!}{(2n)!!} = \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \dots \frac{2n-1}{2n} < \frac{1}{\sqrt{2n+1}}$ dla $n \in \mathbb{N}$; $\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n} < \frac{3}{4}, n \in \mathbb{N}$; $1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n}} \geq \sqrt{n}, n \in \mathbb{N}$.
36. ★ W n kolejnych latach wskaźnik inflacji przyjmował wartości x_1, \dots, x_n , tzn. w k -tym roku ceny rosły $(1+x_k)$ -krotnie. Napisać wzór na średni roczny wskaźnik inflacji za badany okres; wykazać, że jego wartość zawiera się pomiędzy średnią geometryczną a średnią arytmetyczną liczb x_1, \dots, x_n .
37. Wykazać, że $R = \mathbb{Q}_+$ jest jedynym podzbiorem R zbioru $\mathbb{Q}^* := \mathbb{Q} \setminus \{0\}$, spełniającym następujące warunki: (1) $R \cup (-R) = \mathbb{Q}^*$; (2) $R \cap (-R) = \emptyset$; (3) $R \cdot R \subset R$; (4) $R + R \subset R$.
38. Wykazać, że jeżeli zbiór $S \subset \mathbb{R}$ jest przeliczalny lub skończony, to $\exists a, b \in \mathbb{R}, a > 0 : \forall n \in \mathbb{Z} : an + b \notin S$
39. ★ Wykazać, że jeżeli zbiór $S \subset \mathbb{R}^2$ jest przeliczalny lub skończony, to istnieje trójkąt równoboczny na płaszczyźnie \mathbb{R}^2 , o bokach długości 1, którego środkiem ciężkości jest punkt $(0, 0)$ i którego brzeg nie zawiera żadnego punktu z S .
40. ★ Wykazać, że: (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt[100]{n^{100} + n^{99}} - n) = \frac{1}{100}$; (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} (n + 4\sqrt{n^2 + n} - 2\sqrt{n^2 - n} - 3\sqrt{n^2 + 2n}) = \frac{5}{4}$; (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} n(2\sqrt{n^2 - n + 2} - 3\sqrt{n^2 + 1} + \sqrt{n^2 + 2n}) = -\frac{1}{4}$; (d) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n^2 + \sqrt{n^3 + \sqrt{n^5}} - \sqrt{n^2 + \sqrt{n^3}}) = \frac{1}{4}$; (e) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt[3]{(n+2)(n+4)(n+5)} - \sqrt[3]{n(n+1)(n+3)}) = \frac{7}{3}$; (f) $\lim_{n \rightarrow \infty} n^2 [(1 + \frac{p}{n})^q - (1 + \frac{q}{n})^p] = \frac{1}{2}pq(q-p)$ dla $p, q \in \mathbb{N}$; (g) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n + \sqrt{n}} - \sqrt{n - \sqrt{n}}) = 1$; (h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[5]{5a^{2n} + 4a^n + 3} = \max\{1, a^2\}$ dla $a \in \mathbb{R}$; (i) $\lim_{n \rightarrow \infty} (n^7 + 7)^{-7} \sqrt{(n+2)^{100} - n^{100} - 200n^{99}} = 30\sqrt{22}$; (j) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{(3+x)^n + (1-x)^n} = 2 + |1+x|$ dla $x \in \mathbb{R}$; (k) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_1 a_1^{n+1} + \dots + p_r a_r^{n+1}}{p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$ oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n]{p_1 a_1^{n+1} + \dots + p_r a_r^{n+1}} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$, jeśli $r \in \mathbb{N}$ i liczby p_i, a_i są dodatnie; (l) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\frac{1}{\sqrt[3]{2-1}} - \frac{2}{\sqrt[3]{4-1}}) = \frac{1}{2}$; (m) $\lim_{n \rightarrow \infty} 2^{-n} (1 + \frac{1}{n})(1 + \frac{2}{n}) \dots (1 + \frac{n}{n}) = 0$; (n) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} (1 + \frac{1}{n})(1 + \frac{2}{n}) \dots (1 + \frac{n}{n}) = +\infty$; (o) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n-1}{2n+1} \cdot \frac{2n-2}{2n+2} \dots \frac{n}{3n} = 0$; (p) $\lim_{n \rightarrow \infty} n[(n+1)^{\frac{1}{100}} - n^{\frac{1}{100}}] = +\infty$; (q) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\frac{1}{\sqrt{n^2-n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n^2-n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n^2+n}}) = 2$; (r) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\frac{n^2+1}{n^3+1} + \frac{n^2+2}{n^3+2} + \dots + \frac{n^2+n}{n^3+n}) = 1$; (s) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^3-1}{2^3+1} \cdot \frac{3^3-1}{3^3+1} \dots \frac{n^3-1}{n^3+1} = \frac{2}{3}$; (t) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[5]{1^4 + 2^4 + \dots + n^4} = 1$; (u) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+2}{n^2-3} \sum_{k=1}^n \sqrt[k]{k^2-2} = 1$.
41. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest zbieżny, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{na_1 + (n-1)a_2 + \dots + a_n}{n + (n-1) + \dots + 1} = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$.
42. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest ograniczony, to ciąg (x_n) o wyrazach $x_n := \frac{2^{n-1}a_1 + \dots + 2a_{n-1} + a_n}{2^{n-1} + \dots + 2 + 1}$ jest zbieżny. Wyliczyć $\lim x_n$, jeśli $a_n = \alpha^n, |\alpha| < 2$. *Wskazówka: $\bar{x}_n := (1 - 2^{-n})x_n$ spełnia warunek Cauchy'ego.*
43. Dowieść, że jeśli ciąg $(a_1 + \dots + a_n)$ jest ograniczony oraz $a_n \searrow 0$ przy $n \rightarrow \infty$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} na_n = 0$.

44. ★ Sprawdzić, korzystając z twierdzenia Stolza:
- (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^6} = \frac{1}{6}$; (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^5} - \frac{n}{6} \right) = \frac{1}{2}$;
- (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} \left(\frac{1}{\sqrt{n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n}} \right) = 2(\sqrt{2} - 1)$; (d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\sqrt{1 \cdot 2} + \sqrt{2 \cdot 3} + \dots + \sqrt{n(n+1)}}{n} - \frac{n}{2} \right) = 1$;
- (e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n}} \right) = 2$; (f) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{1} + \sqrt{2} + \dots + \sqrt{n}}{(n+1)\sqrt{n}} = \frac{2}{3}$;
- (g) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{(2n-1)!!}}{n} = \frac{2}{e}$; (h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n(2n-1)}{\sqrt[n]{(2n)!}} = \frac{e^2}{2}$.
45. Dla danych liczb dodatnich a i b określmy rekurencyjnie dwa ciągi (a_n) i (b_n) , przyjmując: $a_0 := a$, $b_0 := b$, $a_{n+1} := \frac{a_n + b_n}{2}$, $b_{n+1} := \frac{2a_n b_n}{a_n + b_n}$. Wykazać, że ciągi (a_n) , (b_n) są zbieżne oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \sqrt{ab} = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n$.
46. Wykazać zbieżność ciągu (a_n) , jeśli:
- (a) $a_n := (1 + \frac{1}{1^2})(1 + \frac{1}{2^2}) \dots (1 + \frac{1}{n^2})$; (b) $a_n := 1 + \frac{1}{\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n-1}} - \sqrt{2n}$; (c) $a_n := 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n} - \log n$ (liczba $\lim a_n \approx 0.57721566$ nazywa się *stałą Eulera*); (d) $a_n = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!} \sqrt{n+1}$.
47. ★ Zbadać zbieżność ciągów określonych rekurencyjnie :
- (a) $x_{n+1} = x_n - \frac{1}{2}x_n^2 - \frac{1}{3}x_n^3$, $x_0 = 1$; (b) $x_{n+1} = \frac{\pi}{2} \sin x_n$, $x_0 = 1$; (c) $x_{n+1} = x_n - \sin x_n$, $x_0 = 1$.
48. Dla podanych niżej ciągów obliczyć $\inf\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$, $\sup\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$, $\liminf x_n$, $\limsup x_n$
- (a) $x_n = \frac{n-10}{n^2}$, (b) $x_n = \frac{n^2-3n}{5n^2-24n+36}$, (c) $x_n = \frac{n-E(\sqrt{n})^2+1}{E(\sqrt{n})}$, (d) $x_n = n - 10 \lfloor \frac{n}{10} \rfloor + \frac{2}{n}$; (e) $x_n = n - \frac{5}{n} - 5E(\frac{n}{5})$;
(f) $x_n = \frac{2^4}{n} + \frac{n}{10} - \lfloor \frac{n}{10} \rfloor$;
49. Dowieść (nie stosując twierdzenia Stolza), że $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} (1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n}) = 0$.
50. ★ Zbadać ograniczoność i wyznaczyć kresy zbioru:
- (a) $\{\sqrt[n]{n+100} : n \in \mathbb{N}\}$; (b) $\{\frac{x}{x^2+1} : x \in \mathbb{R}\}$; (c) $\{2^x + 2^{1-x} : x \in \mathbb{R}\}$; (d) $\{\frac{n^2}{2^n} : n \in \mathbb{N}\}$; (e) $\{\frac{1000^n}{n!} : n \in \mathbb{N}\}$;
(f) $\{\sqrt{n} - E(\sqrt{n-1}) : n \in \mathbb{N}\}$; (g) $\{\frac{m}{n(m+n)} : m, n \in \mathbb{N}\}$; (h) $\{\frac{1}{\sqrt[n]{m}} + \frac{1}{\sqrt[m]{n}} : m, n \in \mathbb{N}\}$.
51. Niech Z – dowolny zbiór niepusty, $P := \{A \in \mathcal{Z} : A \text{ skończony}\}$. Wykazać, że wzór $d(A, B) := |A \div B| := (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$ określa metrykę w zbiorze P . Opisać kule i odcinki względem tej metryki.
52. ★ Sprawdzić, że wzór $d(x, y) := \min\{|x - y|, 3 - |x| - |y|\}$ zadaje metrykę na zbiorze $X := [-1, 1]$. Dla wartości $r = \frac{4}{5}$ i $r = \frac{5}{4}$ wyznaczyć kulę $K(1; r)$ (względem metryki d). Wykazać, że (średnica (X, d)) := $\sup_{x, y \in X} d(x, y) = \frac{3}{2}$.
53. Sprawdzić, że wzór $d(x, y) := (|x| - |y|) + |\operatorname{sgn} x - \operatorname{sgn} y|$ określa metrykę na \mathbb{R} . Wyznaczyć kule (względem d) o środku $x_0 = 4$ i promieniach $r = 3, 4, 5, 6$. Pokazać, że $K(4; r)$ jest przedziałem $\iff 0 < r \leq 2$ lub $r \geq 6$.
54. Dla jakich wartości $a \in \mathbb{R}$ funkcja $d(x, y) := \begin{cases} |x - y|, & \text{gdy } x - y \in \mathbb{Q} \\ a, & \text{gdy } x - y \notin \mathbb{Q} \end{cases}$ jest metryką na $[-1, 1]$.
55. ★ *Metryka cyklicznego uporządkowania przedziału*: Niech $X := [a, b] \subset \mathbb{R}$ oraz $h := b - a$ (lub $X := \overline{1, n} \subset \mathbb{Z}$ oraz $h := n$); sprawdzić, że wzór $d(x, y) := \min(|x - y|, h - |x - y|)$ określa metrykę w zbiorze X .
56. Wykazać, że funkcja $d : \mathbb{R} \times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ zadaje *pseudometrykę* na \mathbb{R} (tzn. spełnia warunki $d(x, x) = 0$, $d(x, y) = d(y, x)$, $d(x, z) \leq d(x, y) + d(y, z)$); opisać określoną przez d relację równoważności w \mathbb{R} : $x \sim y \iff d(x, y) = 0$.
 $d(x, y) := |\sin x - \sin y| + |\cos x - \cos y|$; $d(x, y) := |\sin x - \sin y| + |\sin(x - y)|$.
57. ★ Czy wzór $d(x, y) := \frac{|x-y|}{1+(x-y)^2}$ określa metrykę na \mathbb{R} ?
58. ★ Dowieść, że: zbiór wyrazów ciągu Cauchy'ego w przestrzeni metrycznej jest ograniczony;
59. ★ Dowieść, że jeśli (x_n) i (y_n) są dwoma ciągami Cauchy'ego w przestrzeni metrycznej (X, d) , to ciąg liczbowy $(d(x_n, y_n))$ jest zbieżny.
60. ★ Niech $X := K(0, 1) = \{x \in \mathbb{C} : |x| < 1\}$ oraz $d(x, y) := \min\{|x - y|, 2 - |x| - |y|\}$. Sprawdzić, że (X, d) jest przestrzenią metryczną niepełną (tzn istnieją ciągi Cauchy'ego nie mające w X granicy). Narysować $K(p, R)$ (kula o środku p i promieniu R) dla $(p; R)$ równych odpowiednio: $((0, 0); \frac{1}{2})$; $((0, \frac{3}{4}); \frac{1}{2})$.